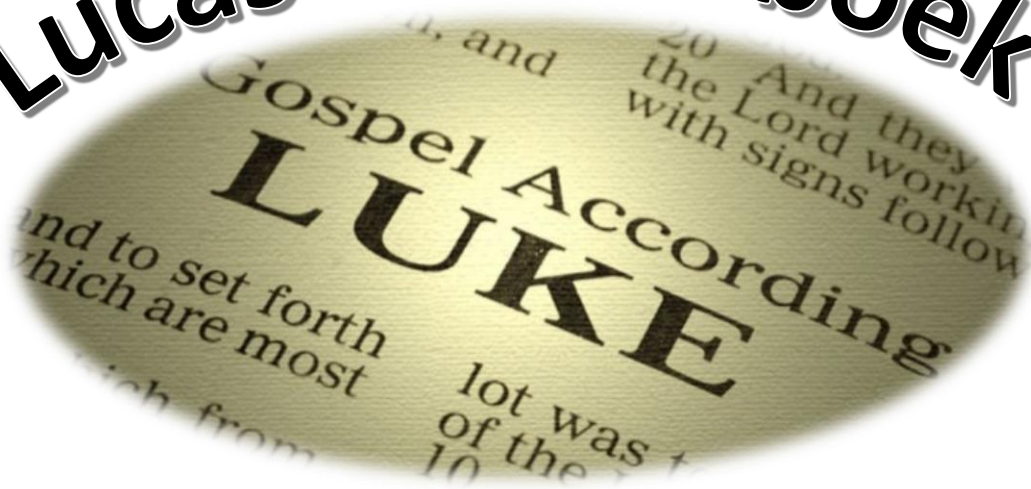

Lucas' eerste boek

deel 4

22 november 2018
Katwijk

Lucas 1

²⁶ In de zesde maand nu,
werd de boodschapper Gabriël door God gestuurd
naar een stad van Galilea, genaamd Nazareth,
²⁷ naar een maagd,
die in ondertrouw gegeven was aan een man,
genaamd Jozef,
uit het huis van David
en de naam van de maagd was Maria.
²⁸ En toen hij binnenkwam tot haar, zei hij:
verheug je begenadigde vrouw,
de Heer is met je.
[Je bent gezegend temidden van vrouwen].

Lucas 1

²⁹ Bij dat woord nu raakte ze van slag
en redeneerde

wat voor een begroeting dit wel mocht zijn.

³⁰ En de boodschapper zei tot haar:

vrees niet Maria, want je vond genade bij God.

³¹ En neem waar:

je zult bevrucht worden in de buik

en een zoon voortbengen

en je zult hem noemen bij de naam Jezus.

Lucas 1

³² Deze zal groot zijn
en Zoon van de Allerhoogste genoemd worden
en de Heer God zal aan hem
de troon van zijn vader David geven,

nog veel meer dan "zoon van David"! >

ΟΥΤΟC	ΕCΤΑΙ	ΜΕΓΑC	ΚΑΙ	ΥΙΟC	ΥΨΙCΤΟΥ	ΚΛΗΘΗCΕΤΑΙ
deze	(hij)-zal-zijn~	groot	en	Zoon	van-Hoogste	(hij)-zal-geroepen-woorden
Deze	zal... ..zijn	groot	en	Zoon	des Allerhoogsten	genoemd worden

Hebreeën 1

⁵ Want tot wie van de engelen zei Hij ooit:

"mijn zoon ben jij, Ik heb jou vandaag verwekt"
en wederom:

"Ik zal voor hem tot een Vader zijn
en hij zal voor Mij tot een zoon zijn."

aangehaald uit resp. 2Sam.7:14; Ps.2:7

Lucas 1

32 Deze zal groot zijn
en Zoon van de Allerhoogste genoemd worden
en de Heer God zal aan hem
de troon van zijn vader David geven,

zoals voorzien >>

ΚΑΙ	ΔΩΣΕΙ	ΑΥΤΩ	ΚΥΡΙΟC	Ο	ΘΕΟC
en	(hij)-zal-given	aan-hem	Heer	de	God
en	zal... ..geven	Hem	Here	de	God

ΤΟΝ	ΘΡΟΝΟΝ	ΔΑΥΙΔ	ΤΟΥ	ΠΑΤΡΟC	ΑΥΤΟΥ
de	troon	van-David	de	vader	van-hem
de	troon	van... ..David	_	vader	zijn

Psalm 132:11

JAHWEH zweert David een eed van waarheid,
waarvan Hij niet terugkomt,
vanaf de vrucht van uw buik (lendenen)
zal Ik op uw troon zetten.

Amos 9:11

Te dien dage
zal Ik de vervallen hut van David
weder oprichten,
Ik zal haar scheuren dichten
en wat daarvan is ingestort, overeind zetten;
Ik zal haar herbouwen als in de dagen van ouds...

Jesaja 9

⁶ Want een kind is ons geboren,
een zoon is ons gegeven
en het bewind rust op zijn schouder
en men noemt zijn naam Wonderbaar,
Raadsman, Machtige God,
Vader van [de] toekomst, Vrede.

⁷ Toenemend zal zijn bewind zijn
en eindeloos de vrede
op de troon van David
en over zijn koninkrijk
om haar te vestigen
en te ondersteunen
in recht en rechtspleging,
van nu aan tot aan de aeon.
De ijver van JAHWEH der legermachten zal dit doen.

Lucas 1

³³ en hij zal koning zijn
over het huis van Jakob
tot in de aeonen

en aan zijn Koninkrijk zal geen einde zijn.

= twee mededelingen:

1. Christus heerst tot in de aeonen
(Openb.11:15);

2. vervolgen zal het Koninkrijk definitief
worden overgedragen aan God de Vader
(1Kor.15:22-28).

ΚΑΙ	ΒΑΣΙΛΕΥΣΕΙ	ΕΠΙ	ΤΟΝ	ΟΙΚΟΝ	ΙΑΚΩΒ	ΕΙΣ	ΤΟΥΣ
en	hij-zal-koning-zijn	op	het	huis	van-Jakob	tot-in	de
en	Hij zal als koning... ..heersen	over	het	huis	van Jakob	tot in	_

ΑΙΩΝΑΣ	ΚΑΙ	ΤΗΣ	ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ	ΑΥΤΟΥ	ΟΥΚ	ΕΣΤΑΙ	ΤΕΛΟΣ
aeonen	en	van-het	koninkrijk	van-hem	niet	(het)-zal-zijn~	einde
eeuwigheid	en	_	koningschap	zijn	geen	zal... ..nemen	einde

Lucas 1

³⁴ Maria nu zei tot de boodschapper:
hoe zal dit zijn, omdat ik geen man beken?

*geen ongeloof maar onbegrip
geen precedent in de geschiedenis:
een geboorte uit een maagd*

ΕΙΠΕΝ	ΔΕ	ΜΑΡΙΑΜ	ΠΡΟΣ	ΤΟΝ	ΑΓΓΕΛΟΝ	ΠΩΣ	ΕΣΤΑΙ
-(zij)-zei	echter	Maria	naar-toe	de	boodschapper	hoe?	(het)-zal-zijn~
zeide	En	Maria	tot	de	engel	Hoe	zal... ..geschieden

ΤΟΥΤΟ	ΕΠΕΙ	ΑΝΔΡΑ	ΟΥ	ΓΙΝΩΣΚΩ
dit	omdat	man	niet	ik-ken
dat	daar	met een man	geen	ik... ..omgang... ..heb

Lucas 1

³⁴ Maria nu zei tot de boodschapper:
hoe zal dit zijn, omdat ik geen man beken?

kennen > Hebr. 'bekennen' ('jada')
= synoniem voor 'gemeenschap hebben'
Gen.4:1,25, enz.

ΕΙΠΕΝ	ΔΕ	ΜΑΡΙΑΜ	ΠΡΟΣ	ΤΟΝ	ΑΓΓΕΛΟΝ	ΠΩΣ	ΕΣΤΑΙ
-(zij)-zei	echter	Maria	naar-toe	de	boodschapper	hoe?	(het)-zal-zijn~
zeide	En	Maria	tot	de	engel	Hoe	zal... ..geschieden

ΤΟΥΤΟ	ΕΠΕΙ	ΑΝΔΡΑ	ΟΥ	ΓΙΝΩΣΚΩ
dit	omdat	man	niet	ik-ken
dat	daar	met een man	geen	ik... ..omgang... ..heb

maagdelijke geboorte in de natuur:
= parthenogenese

bij bijen

- een dar (=mannetjesbij; > Hebr. 'dabar' = woord!) komt voort uit een onbevruucht ei (i.t.t. de 'werksters');
- een dar heeft één functie: de 'koningin' bevruchten:
  - ❑ bij de 'bruidsvlucht' op grote hoogte;
  - ❑ éénmalig - ze bewaart het zaad in een zakje en kan haar verdere leven eitjes leggen;
  - ❑ na de 'bruidsvlucht' worden de darren afgeslacht door de 'werksters' bij de ingang van korf.

DAR als type van de DABAR = het Woord = Christus

- kwam voort uit een maagd;
- brengt als verhoogde nieuw leven voort in Israël (de koningin);
- dartelen = speels, vrolijk onbezorgd huppelen
- is afgeslacht door het volk (bijenvolk) van 'werksters' (=volk van Jakob) bij "de poort".

Lucas 1

35 En de boodschapper antwoordde en zei tot haar: heilige geest zal op jou komen en kracht van de Allerhoogste zal jou overschaduwen.

En daarom zal het heilige dat verwekt wordt Zoon van God worden genoemd.

vergl. David (!) profetisch in Psalm 139 >

ΚΑΙ	ΑΠΟΚΡΙΘΕΙΣ	Ο	ΑΓΓΕΛΟΣ	ΕΙΠΕΝ	ΑΥΤΗ	ΠΝΕΥΜΑ	ΑΓΙΟΝ
en	antwoordende	de	boodschapper	(hij)-zei	tot-haar	geest	heilige
En	antwoordde	de	engel	en zeide	tot haar	De... ..Geest	heilige

ΕΠΕΛΕΥΣΕΤΑΙ	ΕΠΙ	ΣΕ	ΚΑΙ	ΔΥΝΑΜΙΣ	ΥΨΙΣΤΟΥ	ΕΠΙΣΚΙΑΣΕΙ	ΣΟΙ
(het)-zal-komen-op	op	jou	en	macht	van-Hoogste	(zij)-zal-overschaduw	jou
zal... ..komen	over	u	en	de kracht	des Allerhoogsten	zal... ..overschaduw	u

Psalm 139

¹³ Want U hebt mijn nieren verworven
en U overschaduwde mij
in de buik van mijn moeder.

¹⁴ Ik juich U toe,
omdat U mij ontzagwekkend
hebt onderscheiden,
wonderbaarlijk zijn uw daden,
mijn ziel weet dat buitengewoon.

Lucas 1

35 En de boodschapper antwoordde

en zei tot haar:

heilige geest zal op jou komen

en kracht van de Allerhoogste

zal jou overschaduwten.

En daarom zal het heilige dat verwekt wordt

Zoon van God worden genoemd.

*niet 'God de Zoon van eeuwigheid af'
maar "Zoon van God"
want door God gegenereerd
Gods woord werd vlees (Joh.1!!)*

ΔΙΟ	ΚΑΙ	ΤΟ	ΓΕΝΝΩΜΕΝΟΝ	ΑΓΙΟΝ	ΚΑΛΗΘΗΣΕΤΑΙ	ΥΙΟΝ	ΘΕΟΥ
daarom	ook	het	verwekt-wordende~	heilige	(het)-zal-geroepen-woorden	Zoon	van-God
daarom	ook	het	dat verwekt wordt	heilige	zal... ...genoemd worden	Zoon	Gods

Lucas 1

³⁶ En neem waar:
Elisabet, jouw verwante,
is ook bevrucht van een zoon,
in haar vergrijzing
en dit is voor haar de zesde maand,
zij die onvruchtbaar genoemd wordt.

*wanneer Maria evenals Jozef uit het
huis van David was, dan was haar
moeder kennelijk Levitisch...*

ΚΑΙ	ΙΔΟΥ	ΕΛΙΣΑΒΕΤ	Η	ΣΥΓΓΕΝΙΚ	ΣΟΥ
en	!neem-waar!	Elisabet	de	verwante	van-jou
En	zie	Elisabet	_	verwante	uw

Lucas 1

36 En neem waar:

Elisabet, jouw verwante,
is ook bevrucht van een zoon,
in haar vergrijzing...

naam 'Maria' afgeleid van 'mara' (= bitterheid):

- God maakt 'mara' levend!
- Ex.15:22-26 - het water van Mara;
- 'Mara' wordt overgrootmoeder van David (Ruth 1).

ΚΑΙ	ΙΔΟΥ	ΕΛΙΣΑΒΕΤ	Η	ΣΥΓΓΕΝΙΣ	ΣΟΥ
en	neem-waar!	Elisabet	de	verwante	van-jou
En	zie	Elisabet	_	verwante	uw

ΚΑΙ	ΑΥΤΗ	ΣΥΝΕΙΛΗΦΕΝ	ΥΙΟΝ	ΕΝ	ΓΗΡΕΙ	ΑΥΤΗΣ
ook	zij	(zij)-is-bevrucht	zoon	in	vergrijzing	van-haar
eveneens	_	is... ..zwanger	van een zoon	in	ouderdom	haar

Lucas 1

36 En neem waar:
Elisabet, jouw verwante,
is ook bevrucht van een zoon,
in haar vergrijzing
en dit is voor haar de zesde maand,
zij die onvruchtbaar genoemd wordt.

ΚΑΙ	ΟΥΤΟC	ΜΗΝ	ΕΚΤΟC	ΕCΤΙΝ	ΔΥΤΗ
en	deze	maand	zesde	(hij)-is	voor-haar
en	dit	de... ..maand	zesde	is reeds	voor haar

ΤΗ	ΚΑΛΟΥΜΕΝΗ	CΤΕΙΡΑ
degene	!geroepen-wordende~	steriel
die	heette	onvruchtbaar

- Johannes de Doper - priesterlijk
Jezus - koninklijk
- Israël heeft twee kalenders:
  - priesterlijk (godsdienstig) & koninklijk
verschil: zes maanden - Ex.12:1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

sinds de Uittocht:

geldt de 7e maand voortaan als de 1e maand
de 'priesterlijke' telling voorop

37 Want niets zal onmogelijk zijn
bij elke uitspraak van God.

*dit garandeerd zowel de 'onmogelijke'
geboorte van Johannes als van Jezus*

ΟΤΙ	ΟΥΚ	ΔΔΥΝΑΤΗCEΙ	ΠΑΡΑ	ΤΟΥ	ΘΕΟΥ	ΠΑΝ	ΡΗΜΑ
dat	niet	(het)-zal-onmogelijk-zijn	bij	de	God	elke	uitspraak
Want	geen	zal krachteloos wezen	dat... ...komt	van	God	_	woord

Lucas 1

38 Maria nu zei: neem waar:
de slavin van de Heer,
moge mij geschieden naar uw uitspraak.
En de boodschapper ging weg van haar.

d.w.z. geheel ter beschikking van haar Heer

ΕΙΠΕΝ	ΔΕ	ΜΑΡΙΑΜ	ΙΔΟΥ	Η	ΔΟΥΛΗ	ΚΥΡΙΟΥ
-(zij)-zei	echter	Maria	!neem-waar!	de	slavin	van-Heer
zeide	En	Maria	Zie	de	dienstmaagd	des Heren

ΓΕΝΟΙΤΟ	ΜΟΙ	ΚΑΤΑ	ΤΟ	ΡΗΜΑ	COY
!moge-het-worden~	met-mij	in-overeenstemming-met	de	uitspraak	van-jou
geschiede	mij	naar	-	woord	uw

Lucas 1

38 Maria nu zei: neem waar:
de slavin van de Heer,
moge mij geschieden naar uw uitspraak.
En de boodschapper ging weg van haar.

ΚΑΙ	ΑΠΗΛΘΕΝ	ΑΠ	ΑΥΤΗΣ	Ο	ΑΓΓΕΛΟΣ
en	-(hij)-ging-weg	van-af	haar	de	boodschapper
En	ging... ..heen	van	haar	de	engel

Lucas 1

³⁹ Maria nu stond op in deze dagen
en zij ging met spoed naar het bergland,
naar een stad van Juda.

*om drie maanden (= tot de geboorte van
Johannes), bij Elisabet te blijven; 1:56*

ΑΝΑΤΑΧΑ	ΔΕ	ΜΑΡΙΑΜ	ΕΝ	ΤΑΙΣ	ΗΜΕΡΑΙΣ	ΤΑΥΤΑΙΣ
-opstaande	echter	Maria	in	de	dagen	deze
maakte zich op	dan	Maria	in	_	dagen	die

ΕΠΟΡΕΥΘΗ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΟΡΕΙΝΗΝ	ΜΕΤΑ	ΣΠΟΥΔΗΣ	ΕΙΣ	ΠΟΛΙΝ	ΙΟΥΔΑ
-(zij)-ging	tot-in	het	bergland	met	spoed	tot-in	stad	van-Juda
en reisde	naar	het	bergland	met	spoed	naar	een stad	van Juda

Lucas 1

39 Maria nu stond op in deze dagen
en zij ging met spoed naar het bergland,
naar een stad van Juda.

*een priester
in een stad van Juda (=koninklijk)
in de hoogte...*

ΑΝΑΤΑΧΑ	ΔΕ	ΜΑΡΙΑΜ	ΕΝ	ΤΑΙΣ	ΗΜΕΡΑΙΣ	ΤΑΥΤΑΙΣ
-opstaande	echter	Maria	in	de	dagen	deze
maakte zich op	dan	Maria	in	_	dagen	die

ΕΠΟΡΕΥΘΗ	ΕΙΣ	ΤΗΝ	ΟΡΕΙΝΗΝ	ΜΕΤΑ	ΣΠΟΥΔΗΣ	ΕΙΣ	ΠΟΛΙΝ	ΙΟΥΔΑ
-(zij)-ging	tot-in	het	bergland	met	spoed	tot-in	stad	van-Juda
en reisde	naar	het	bergland	met	spoed	naar	een stad	van Juda

Lucas 1

⁴⁰ En zij kwam binnen in het huis van Zacharias en groette Elisabet.

ΚΑΙ ΕΙΣΗΛΘΕΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝ ΖΑΧΑΡΙΟΥ
en -zij-kwam-binnen tot-in het huis van-Zacharias
En zij ging... ..binnen _ het huis van Zacharias

ΚΑΙ ΗΣΠΑΣΑΤΟ ΤΗΝ ΕΛΙΣΑΒΕΤ
en -zij-groet~ de Elisabet
en groette _ Elisabet

Lucas 1

41 En het geschiedde,
als Elisabet de begroeting van Maria hoorde,
dat de baby huppelde in haar buik
en Elisabet werd vervuld van heilige geest.

zie 1:15:

... en van heilige geest zal hij vervuld worden,
reeds vanuit de buik van zijn moeder.

'huppelen', 3x in het NT >

ΚΑΙ	ΕΓΕΝΕΤΟ	ΩΣ	ΗΚΟΥΣΕΝ	ΤΟΝ	ΔΕΙΤΑΚΜΟΝ	ΤΗΣ	ΜΑΡΙΑΣ
en	~het-werd~	als	~(zij)-hoort	de	begroeting	van-de	Maria
En	geschiedde het	toen	hoorde	de	groet	van	Maria

Η	ΕΛΙΣΑΒΕΤ	ΕΚΚΙΡΘΗΣΕΝ	ΤΟ	ΒΡΕΦΟΣ	ΕΝ	ΤΗ	ΚΟΙΛΙΑ	ΑΥΤΗΣ
de	Elisabet	~(het)-huppelt	de	baby	in	de	buikholte	van-haar
_	Elisabet	dat... ..opsprong	het	kind	in	_	schoot	haar

Lucas 1:44

Want neem waar:

toen het geluid van jouw begroeting
in mijn oren klonk,

huppelde de baby in gejubel in mijn buik.

Lucas 6:23

Verheug je in die dag en huppel,
want neem waar...

Lucas 1

41 En het geschiedde,
als Elisabet de begroeting van Maria hoorde,
dat de baby huppelde in haar buik
en Elisabet werd vervuld van heilige geest.

ΚΑΙ	ΕΠΛΗΘΘΗ	ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ	ΑΓΙΟΥ	Η	ΕΛΙΣΑΒΕΤ
en	-(zij)-wordt-vervuld	van-geest	heilige	de	Elisabet
en	werd vervuld	met de... ..Geest	heilige	_	Elisabet

Lucas 1

42 En zij riep uit met luide stem en zei:
gezegend word je te midden van vrouwen
en gezegend wordt de vrucht van jouw buik.

Gr. 'eu-logia' > WEL-SPREKEN

ΚΑΙ	ΑΝΕΦΩΝΗΣΕΝ	ΚΡΑΥΓΗ	ΜΕΓΑΛΗ	ΚΑΙ	ΕΙΠΕΝ	ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΗ
en	˘zij-roept-uit	met˘luidkeels-roepen	luid	en	˘(zij)-zei	˘gezegend-wordende~
En	zij riep uit	met... ...stem	luider	en	sprak	Gezegend zijt

ΣΥ	ΕΝ	ΓΥΝΑΙΣΙΝ	ΚΑΙ	ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΣ	Ο	ΚΑΡΠΟΣ	ΤΗΣ	ΚΟΙΛΙΑΣ	ΣΟΥ
jij	in	vrouwen	en	˘gezegend-wordende~	de	vrucht	van-de	buikholte	van-jou
gij	onder	de vrouwen	en	gezegend is	de	vrucht	van	schoot	uw

Lucas 1

43 En vanwaar is dit voor mij,
dat de moeder van mijn Heer
naar mij toe komt?

'waarom ik...?' meestal een
uiting van zelfmedelijden

ΚΑΙ	ΠΟΘΕΝ	ΜΟΙ	ΤΟΥΤΟ	ΙΝΑ	ΕΛΘΗ
en	waarvandaan?	voor-mij	dit	opdat	dat-zij-komt
En	waaraan	heb ik... ..te danken	dit	dat	komt

Η	ΜΗΤΗΡ	ΤΟΥ	ΚΥΡΙΟΥ	ΜΟΥ	ΠΡΟΣ	ΕΜΕ
de	moeder	van-de	Heer	van-mij	naar-toe	mij
de	moeder	_	Heren	mijns	tot	mij

Lucas 1

43 En vanwaar is dit voor mij,
dat de moeder van mijn Heer
naar mij toe komt?

"mijn Heer" = de Messias die verhoogd zal worden
vergl. David in Ps.110:1

ΚΑΙ	ΠΟΘΕΝ	ΜΟΙ	ΤΟΥΤΟ	ΙΝΑ	ΕΛΘΗ
en	waarvandaan?	voor-mij	dit	opdat	dat-zij-komt
En	waaraan	heb ik... ..te danken	dit	dat	komt

Η	ΜΗΤΗΡ	ΤΟΥ	ΚΥΡΙΟΥ	ΜΟΥ	ΠΡΟΣ	ΕΜΕ
de	moeder	van-de	Heer	van-mij	naar-toe	mij
de	moeder	_	Heren	mijns	tot	mij

Lucas 1

44 Want neem waar:
toen het geluid van jouw begroeting
in mijn oren klonk,
huppelde de baby in gejubel in mijn buik.

Johannes herkende reeds prenataal het Woord!

ΙΔΟΥ	ΓΑΡ	ΩΣ	ΕΓΕΝΕΤΟ	Η	ΦΩΝΗ	ΤΟΥ	ΑΧΡΑΣΜΟΥ	ΣΟΥ	ΕΙΣ	ΤΑ
'neem-waar!	want	als	-(zij)-werd	het	geluid	van-de	begroeting	van-jou	tot-in	de
zie	Want	toen	klonk	het	geluid	van	groet	uw	in	_

ΩΤΑ	ΜΟΥ	ΕΣΚΙΡΘΗΣΕΝ	ΕΝ	ΑΓΑΛΛΙΑΣΕΙ	ΤΟ	ΒΡΕΦΟΣ	ΕΝ	ΤΗ	ΚΟΙΛΙΑ	ΜΟΥ
oren	van-mij	-(het)-huppelt	in	gejubel	de	baby	in	de	buikholte	van-mij
oren	mijn	sprong... ..op	van	vreugde	het	kind	in	_	schoot	mijn

Lucas 1

45 En gelukkig is zij die gelooft,
dat er zal volbrenging zijn van de dingen
die door de Heer tot haar gesproken zijn.

1:38

...mij geschiede naar uw uitspraak...

ΚΑΙ	ΜΑΚΑΡΙΑ	Η	ΠΙΣΤΕΥΣΑσα	ΟΤΙ	ΕΣΤΑΙ
en	gelukkig	degene ^(v)	-gelovende	dat	(zij)-zal-zijn~
En	zalig is	zij, die	geloofd heeft	want	zal... ...worden

ΤΕΛΕΙΩσΙC	ΤΟΙC	ΛΕΛΑΛΗΜΕΝΟΙC	ΑΥΤΗ	ΠΑΡΑ	ΚΥΡΙΟΥ
vervolmaking	voor-de-dingen	gesproken-zijnde~	tot-haar	bij	Heer
volbracht	wat	gezegd is	tot haar	vanwege	de Here
